

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	31 maart 2022	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap Servicebureau
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2021-2419	REFERENTIE	
NUMMER	824222EC	DOORKIESNUMMER	
UW BRIEF VAN	24 december 2021	FAX	
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	
BIJLAGE(N)	1: Voorschriften 2: Kaart plangebied 3: Kaart leefgebied 4: Voorgestelde maatregelen	ONDERWERP	Wnb ontheffing Soortenbescherming ruimtelijke ingrepen Bedrijventerrein Strijkviertel te Utrecht

Op 24 december 2021 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Tauw B.V. namens Gemeente Utrecht, voor de locatie Bedrijventerrein Strijkviertel te Utrecht (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaaknummer Z-WNB-RI-REG-2021-2419.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹ ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder a en b van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen en opzettelijk beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de grote modderkruiper voor de periode van 31 augustus 2022 tot en met 31 december 2028.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op het realiseren van het plangebied en dit plangebied bestaat grotendeels uit grasland met agrarische functie met een netwerk aan smalle ondiepe watergangen en een aantal greppels. Aan de zuidzijde van het plangebied ligt een relatief klein perceel(deel) waar ruigtekruiden en braamstruweel groeien. Langs de oostgrens staan enkele oude aftakelende knotwilgen. Verder ontbreekt het in het plangebied aan bomen en struiken. Aan de noordzijde van het plangebied is een gronddepot aanwezig waar een grote bult donkere aarde ligt. Deze aarde is afkomstig van de woonwijk die recent ten noorden van het plangebied is gerealiseerd. Recreatief gebruik lijkt zich te beperken tot het fiets- en wandelpad tussen het plangebied en de Strijkviertelplas. Over de agrarische bedrijfsvoering is niks bekend. Een kaart van het plangebied is opgenomen in bijlage 2 bij dit besluit. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder a en b van de wet voor wat betreft de grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*) voor de periode van 31 augustus 2022 tot en met 31 december 2028.

III. Procedure

Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens het bepaalde in hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Op 22 maart 2022 heeft u deze aanvraag aangevuld.

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

IV. Toetsingskader

De grote modderkruiper is beschermd op grond van artikel 3.10 van de wet.

V. Motivering

De aangevraagde ontheffing kan alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de grote modderkruiper in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

a) Afweging van andere bevredigende oplossingen

Omschrijving van alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Locatie: "Er is binnen het ontwerp geen ruimte om geschikt leefgebied te creëren. De ruimte die overblijft is te beperkt om voldoende areaal met geschikt habitat te realiseren voor een levensvatbare populatie. Ten aanzien van de inrichting is er geen alternatief voorhanden dat gunstiger uitpakt voor de populatie grote modderkruipers. Daarbij is de verwachting dat zelfs zonder ruimtelijke ontwikkeling de nu nog aanwezige grote modderkruipers op korte termijn zullen verdwijnen. De populatie is gewoonweg te klein geworden."

Werkwijze: "Het alternatieve gebied in Thematervelden zal eerst geschikt worden gemaakt voor de grote modderkruiper, en zal rond het najaar van 2023 genoeg ontwikkeld zijn als leefgebied. In september en oktober 2023 worden de werkzaamheden worden uitgevoerd in Strijkviertel. De sloten worden gefaseerd gedempt. Bij demping van watergangen wordt de sloot eerst leeggevestigd. De afgevangen vissen worden vervolgens (direct) verplaatst naar het compensatiegebied in de directe omgeving van het plangebied. Er is geen uitvoeringswijze die gunstiger uitpakt voor grote modderkruipers."

Planning: "Ten aanzien van het dempen van sloten en het verplaatsen van grote modderkruipers, wordt sterk rekening gehouden met de voorplantingsperiode en de periode waarin grote modderkruipers overwinteren. Dit vindt alleen in de minst kwetsbare periode van de soort (september/oktober) plaats."

Het dempen van sloten in Polder Strijkviertel vindt niet eerder dan het najaar van 2022 plaats. Echter, veel later is ook niet mogelijk in verband met de beoogde planning van de bouwfase. In dat licht is het belangrijk om tijdig een functioneel compensatiegebied in de Thematervelden te realiseren. Door compensatie voor het groeiseizoen 2022 gereed te hebben, heeft nieuw leefgebied een jaar de tijd om zich te ontwikkelen. In de nieuw gegraven sloten worden vegetatiestructuren (kraggen, waterplanten) en bagger uit bestaande sloten ingebracht om de ontwikkeling tot geschikt habitat voor grote modderkruiper te bevorderen."

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. Voor de grote modderkruiper heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.10, tweede lid, aanhef en onder a, van de wet: "in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde." In uw aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd. U geeft hierover het volgende aan:

"Behalve als leefgebied voor grote modderkruiper is Strijkviertel erg belangrijk voor de werkgelegenheidsopgave voor de stad. De stad wil de snelle groei van het aantal inwoners opvangen door te verdichten op knooppunten en locaties in de bestaande stad. Ook is de ambitie om de werkgelegenheid mee te laten groeien met de groei van de stad. Om die ambitie te halen zijn er tot 2040 70.000 extra banen nodig, waarvan 13.000 op bedrijventerreinen. Utrecht voert al plannen uit om dit grote aantal banen te creëren. Bijvoorbeeld door wonen en werken te mengen, bestaande bedrijfskavels uit te geven, te intensiveren op bestaande terrein en geprogrammeerde projecten te realiseren."

Strijkviertel is voorlopig de laatste locatie voor een bedrijventerrein en hard nodig om de stedelijke en regionale ambities op het gebied van werkgelegenheid te kunnen realiseren. Ook de provincie heeft Strijkviertel als 'harde planvoorraad' opgenomen in de omgevingsvisie. Er is op dit moment geen alternatieve locatie voor dit bedrijventerrein in de stad. Ook met de ontwikkeling van Strijkviertel blijft er in zowel stad als regio een tekort aan werklocaties. Verder

wordt verwezen naar het Stedenbouwkundig Plan, dat in juni 2021 bestuurlijk is vastgesteld: Strijkviertel: ontwikkelen bedrijvenpark | Gemeente Utrecht. In paragraaf 1.1 staan de bestuurlijke kaders: Strijkviertel is opgenomen in de vastgestelde Ruimtelijke Strategie Utrecht. Dat geeft de kaders voor de ruimtelijke ontwikkeling tot 2040. Ook in de voorgaande visies is Strijkviertel al opgenomen als bedrijfslocatie."

Uit het Stedenbouwkundig plan Bedrijvenpark Strijkviertel door gemeente Utrecht van 8 juni 2021 is inderdaad gebleken dat er sprake is van een ambitie van de gemeente Utrecht om te groeien in inwoneraantal en ook in werkgelegenheid. Van de 70.000 banen die rond 2040 nodig zijn, zullen er 13.000 nodig zijn op bedrijventerreinen. Er is daardoor nog behoefte aan 74 hectare aan bedrijventerreinen in 2040. Jaarlijks worden er 1,5 tot 2 ha per jaar aan bedrijfskavels uitgegeven in de stad Utrecht. Bedrijvenpark Strijkviertel zal voorlopig de laatste grote locatie in Utrecht zijn waar bedrijfskavel worden uitgegeven. Het bedrijvenpark voorziet in ongeveer 20 hectare aan kavels voor bedrijven.

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep, namelijk "in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde." In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de soort.

c) Ecologische beoordeling grote modderkruiper

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soort

De grote modderkruiper is aangetroffen binnen het plangebied. In drie slootgangen is door middel van eDNA onderzoek de aanwezigheid van grote modderkruipers vastgesteld. Aan de hand van het eDNA onderzoek is alleen aanwezigheid aan te tonen en kunnen er geen schattingen gegeven worden over het aantal aanwezige modderkruipers of functie van het leefgebied. Een kaart met de locatie van de slootgangen waarin aanwezigheid van de grote modderkruiper is aangetoond is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

Staat van instandhouding

De grote modderkruiper wordt verspreid door heel Nederland aangetroffen (zie ook figuur 4.1), waaronder de provincie Utrecht. De kustzone en de droge delen van de hogere zandgronden vormen hier een uitzondering op. De huidige verspreiding centraliseert zich vooral rond de (oorspronkelijke stroomgebieden van) grote rivieren en beken.

Er is in 2017 een omgevingscheck gedaan om te beoordelen of er in de omgeving van het plangebied voldoende leefgebied voor grote modderkruiper aanwezig blijft om de lokale staat van instandhouding te waarborgen. Daarbij is gebruik gemaakt van verspreidingsgegevens van grote modderkruiper uit de Nationale Database Flora- en fauna (NDF, 2016).

De soort komt verspreid over de provincie Utrecht voor, hoofdzakelijk in het rivierengebied tussen Lopik en Wijk bij Duurstede. Ook zijn waarnemingen bekend bij Soest en Blaricum. Leefgebied dat het dichtst bij het plangebied ligt is het Wulvenbos direct ten noorden van Houten.

De provinciale staat van instandhouding van grote modderkruiper is niet goed te beoordelen maar de soort is zeldzaam in de stad en de provincie Utrecht. Er zijn sterke aanwijzingen dat de soort na 1950 in ons land is achteruitgegaan, maar precieze gegevens ontbreken omdat de grote modderkruiper lastig is te bemonsteren. Tegenwoordig is de grote modderkruiper alleen plaatselijk algemeen (BIJ12, 2021). In en rond de stad Utrecht is grote modderkruiper de afgelopen jaren op nieuwe plekken aangetroffen. Er zijn nog onvoldoende gegevens qua verspreiding en populatie om een uitspraak over de provinciale staat van instandhouding te doen. Veel van de grote modderkruiperpopulaties betreffen kleine relicten in een gebied waar de soort ooit wijd verspreid voorkwam. Deze relatief kleine populaties zijn kwetsbaar. Tegenwoordig treedt verdroging van wateren steeds vaker op en staan de populaties onder druk. Met name in poldergebieden waar water niet goed kan worden vastgehouden, sprake is van een sterk tegennatuurlijk peil en de inrichting vaak uniform van aard is en daardoor weinig structuurvariatie kent, is dit een probleem (BIJ12, 2021). Volgens het habitatsoort profiel document (www.natura2000.nl) is de staat van instandhouding matig ongunstig.

Om de lokale verspreiding van de soort niet te laten krimpen (en dus de lokale staat van instandhouding te garanderen), is de gemeente voornemens de exemplaren te verplaatsten naar een geschikte locatie waar grote modderkruiper (nog) niet voorkomt. Daarnaast is de gemeente voornemens een bestaande populatie uit te breiden door het areaal geschikt leefgebied te verbeteren.

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soort

Door de werkzaamheden binnen het plangebied zal het functionele leefgebied van de grote modderkruiper worden aangetast, worden er grote modderkruipers gevangen en in sommige gevallen mogelijk gedood door het vangen en verplaatsen van de grote modderkruipers en de verborgen leefwijze van de soort. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld. Door de uitvoering van de maatregelen wordt voorafgaand aan de werkzaamheden voldoende alternatief leefgebied gecreëerd in Polder Thematerelden. Wanneer het nieuwe leefgebied functioneel is, kunnen de in het plangebied aanwezige modderkruipers worden afgevangen en overgeplaatst naar Thematerelden. De werkzaamheden in het plangebied zullen in de minst kwetsbare periode van de grote modderkruiper plaatsvinden. De maatregelen die door ons zijn goedgekeurd, zijn opgenomen in bijlage 4 van dit besluit. In bijlage 1 hebben wij extra voorschriften opgelegd ter monitoring van de effectiviteit van het te realiseren nieuwe leefgebied voor de grote modderkruiper.

Gevoigen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de grote modderkruiper in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

VI. Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officielebekendmakingen.nl.

IX. Overige informatie

Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

X. Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- Tauw B.V.;
- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente Utrecht, Stadskantoor.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecoloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecoloog zijn/worden begeleid;
 - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn. Indien het voor dit specifieke project niet mogelijk is om de werkzaamheden twee weken voorafgaand aan de start hiervan te melden, moet contact worden opgenomen met de RUD Utrecht via handhaving-wnb@rudutrecht.nl of 030-7023300.

Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige² op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichhouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.

² Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

10. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 5 van het "Activiteitenplan grote modderkruiper Strijkviertel Utrecht" van 23 december 2021 en ook de aanvullingen van 22 maart 2022 (zie bijlage 4) moeten worden opgevolgd.
11. De werkzaamheden aan Strijkviertel en het verplaatsen van de grote modderkruipers uit Strijkviertel naar het gebied Thematervelden, nadat Thematervelden genoeg ontwikkeld is als geschikt leefgebied voor de grote modderkruiper, en dienen te worden uitgevoerd in de periode september en oktober op zijn vroegst in het jaar 2023.

Na afloop van de werkzaamheden

12. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.

Monitoring

13. Er dient monitoring plaats te vinden op de functionaliteit van het te realiseren alternatieve leefgebied dat gecreëerd wordt in Thematervelden. De monitoring dient uitgevoerd te worden volgens het vastgestelde onderzoeksprotocol of Kennisdocument en dient minimaal toe te zien op populatie ontwikkeling van de grote modderkruipers in het leefgebied.
14. De monitoring dient te starten in het eerstvolgende seizoen na de realisatie van het nieuwe alternatieve leefgebied in Thematervelden en dient jaarlijks te worden uitgevoerd tot vijf jaar na realisatie van het leefgebied. Volgens de planning is de realisatie van Thematervelden in 2023 gereed. In 2024 kan het eerste monitoringsrapport voorgelegd worden aan de provincie Utrecht.
15. De rapportage over de monitoring dient uiterlijk op 31 oktober van het jaar waarop de monitoring is uitgevoerd ter beoordeling voorgelegd te worden aan de provincie Utrecht. Indien blijkt dat de genomen maatregelen niet de gewenste effecten hebben gehad, kan de provincie Utrecht (al dan niet in overleg met de ontheffinghouder) extra maatregelen opleggen.

Bijlage 2: Kaart plangebied

Figuur 3.1 Ligging van het plangebied (globaal begrensd).

Kaart inrichting industrieterrein Strijkviertel

Figuur 3.2 Plankaart Strijkviertel, Utrecht.

"Figuur 3.2 toont de plankaart. Er is een bedrijventerrein beoogd. De witte vlakken zijn gebouwen. Er worden waterpartijen en groenstructuren aangelegd. Dit is mede gedaan om beschermde natuurwaarden zoals leefgebied van grote modderkruiper, bittervoorn, kleine modderkruiper, ransuil, buizerd en algemene broedvogels zoals merel en tijftaf in te passen."

(Bron: "Activiteitenplan grote modderkruiper Strijkviertel Utrecht" door Tauw van 23 december 2021")

Bijlage 3: Kaart leefgebied

Figuur 2.4 Overzicht van bemonsterde trajecten bij Polder Strijkviertel. In rood zijn de trajecten weergegeven waar geen eDNA van grote modderkruiper aangetroffen is. In geel zijn de trajecten weergegeven waar wel eDNA van grote modderkruiper gevonden is (Roemaat & Rook, 2021).

(Bron: "Activiteitenplan grote modderkruiper Strijkviertel Utrecht" door Tauw van 23 december 2021")

Bijlage 4: Voorgestelde maatregelen

Uit te voeren werkzaamheden aan plangebied:

- Maaien van de opgaande vegetatie in het werkgebied;
- Het kappen van bomen en struiken in het werkgebied;
- Het uitbaggeren van de sloten en de bagger uitspreiden over percelen in het werkgebied;
- Het dempen van sloten;
- Het verder bouwrijp maken van het terrein;
- De aanleg van ondergrondse riolering (grondverzet);
- Aanleg van paden, wegen en bruggen;
- Aanleg van nieuwe sloten;
- Bouw van bebouwing.

Een deel van de huidige beplanting in/nabij het plangebied blijft behouden. Het gaat om:

- De bomen en struiken langs de Strijkviertelplas;
- De laanbomen en wilgen langs de C.H. Letschertweg;
- De laanbomen en wilgen langs het Oudenrijnsepad.

(Bron: "Activiteitenplan grote modderkruiper Strijkviertel Utrecht" door Tauw van 23 december 2021")

Planning

Voor het inrichten van de Thematervelden als compensatiegebied stelt de gemeente, samen met TAUW, een concreet ontwerp en plan op voor inrichting en beheer van het compensatiegebied. Dat proces loopt nu. Door TAUW is een inschatting gemaakt van de praktische en procedurele stappen die doorlopen moeten worden. De globale planning is :

- Aanleg/uitvoering compensatiegebied Thematervelden: na het broedseizoen van vogels en dus na het groeiseizoen 2022. Start werkzaamheden in november 2022 en eind december gereed.
- Ontwikkeltijd compensatiegebied: van eind 2022 tot het najaar van 2023
- Werkzaamheden in Strijkviertel, waarbij grote modderkruipers worden overgezet naar het compensatiegebied: vanaf september/oktober 2023; rekening houdend met de minst kwetsbare periode voor de grote modderkruiper.

(Bron: Reactie vraag aanvullende gegevens ontheffingsaanvraag grote modderkruiper Strijkviertel Utrecht door Tauw van 22 maart 2022)

5 Maatregelen

5.1 Compensatie in de vorm van alternatief leefgebied

5.1.1 Inrichtingseisen

Op basis van de ecologie van de Grote modderkruiper is er een aantal inrichtingseisen waaraan het habitat van grote modderkruiper moet voldoen, te formuleren (zie tabel 5.1). Voor de in te richten leefgebieden (zie paragraaf 5.1.2, 5.1.3 en 5.1.4) geldt het volgende:

1. Ten tijde van de aanleg van de compensatiewatergangen controleert een ter zake kundig ecooloog of voldaan wordt aan de vereisten die de grote modderkruiper stelt aan het leefgebied. Waar nodig zal de ecooloog bijsturen in de inrichting van het terrein
2. Een ter zake kundig ecooloog controleert na aanleg van de compensatiewatergangen meerdere malen of de watergangen zich ten aanzien van vegetatie goed ontwikkelen als modderkruiper-leefgebied
3. Nadat het nieuwe leefgebied is ingericht en de grote modderkruipers hiernaartoe zijn geplaatst wordt jaarlijks onderzoek gedaan naar de populatiegrootte van de grote modderkruiper. Op deze manier kan een uitspraak gedaan worden op de vraag of de compensatie werkt en of de lokale populatie zich nog goed ontwikkelt
4. Mocht uit de monitoring blijken dat de populatie achteruitgaat of dat het gebied zich niet goed ontwikkelt, worden aanpassingen gedaan aan het compensatiegebied, zodat het compensatiegebied zich alsnog goed ontwikkelt voor grote modderkruiper

Tabel 5.1 Habitatieisen grote modderkruiper. Waarden aangegeven met een asterisk (*) zijn gebaseerd op expert oordeel.

Parameter	Juvéniele stadium		Adulte stadium		
	Opgroeihabitat	Zomerhabitat	Paaihabitat	Zomerhabitat	Winterhabitat
Diepte (cm)	< 10	0 - 150	0 - 50	0 - 150	0 - 150
Dikte baggerlaag (cm)	> 10	> 10	> 10	> 10	> 10
Oevers	Natuurvriendelijk; talud circa 1:5*	Natuurvriendelijk; talud circa 1:5*	Natuurvriendelijk; talud circa 1:5*	Natuurvriendelijk; talud circa 1:5*	Natuurvriendelijk; talud circa 1:5*
Stroomsnelheid (cm/s)	0*	0 - 5	0*	0 - 5	0 - 5
pH	6.2 - 7.8	6.2 - 7.8	6.2 - 7.8	6.2 - 7.8	6.2 - 7.8
Vegetatie(type)	Pitrus; Riet, Vederkruid	Waterlelie-; Riet-; Kikkerbeetverbond	Pitrus; Riet; Vederkruid	Waterlelie-; Riet-; Kikkerbeetverbond	-
Begeleidende riparische vegetatie	Wilg; Els (deels in het water)	-	Wilg; Els (deels in het water)	-	-

Parameter	Juvéniele stadium		Adulte stadium		
	Opgroeihabitat	Zomerhabitat	Paaihabitat	Zomerhabitat	Winterhabitat
Bedekkingspercentage vegetatie submers/emers (%)	80 - 100*	80 - 100*	80 - 100*	80 - 100*	80 - 100*
Dichtheid Grote modderkruipers (aantal/ m ²)	0,008*	0,008*	Onbekend	0,025	Onbekend
Aantal andere vissoorten	0	1 - 3	0	1 - 3	1 - 3

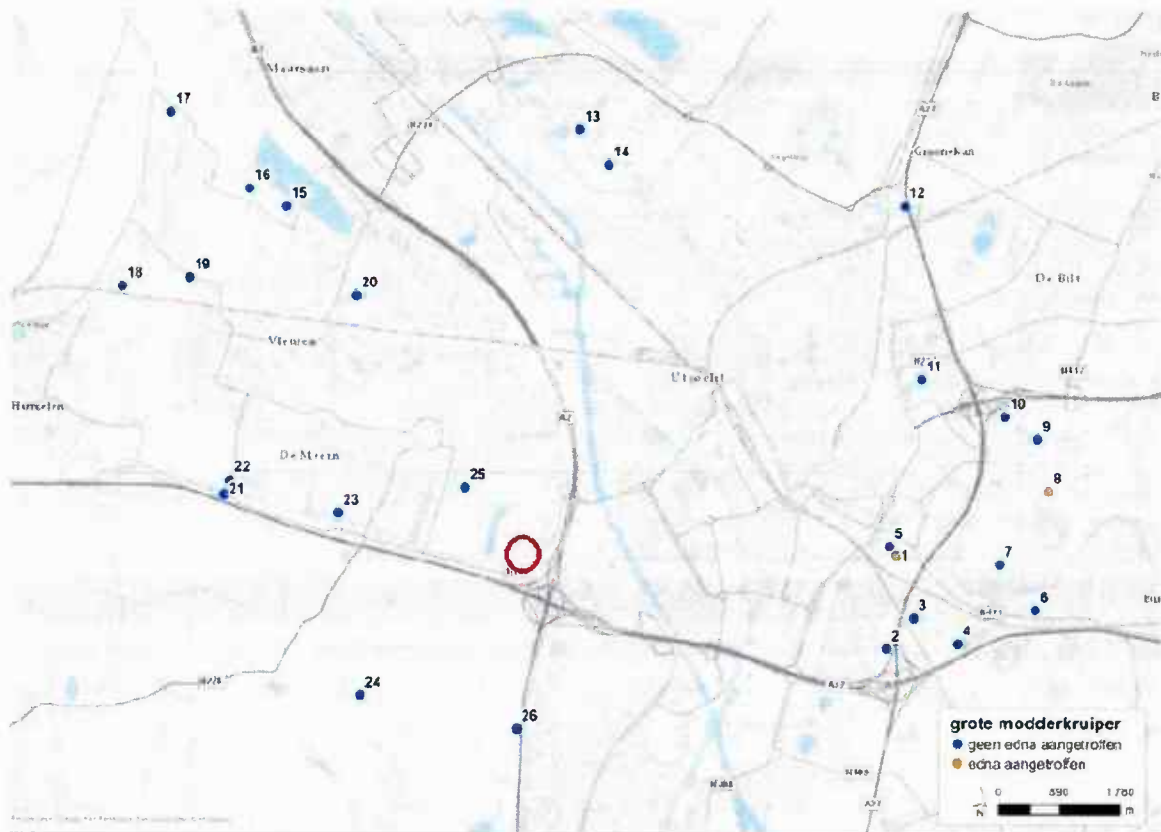
- **Waterlelieverbond:** oa Gele plomp, Witte waterlelie, Glazig fonteinkruid, Grof hoornblad, Drijvend fonteinkruid, Smalle waterpest, Schedefonteinkruid, Brede waterpest, Aarvederkruid, Stijve waterranonkel, Kransvederkruid, Plat fonteinkruid, Puntig fonteinkruid

- **Rietverbond:** oa Kleine lisdodde, Heen, Mattenbies, Spindotterbloem, Riet, Moeraswalstro, Holpijp, Gele lis, Grote en Blonde egelskop, Moeraskruiskruid, Grote boterbloem, Moerasbasterdwederik

- **Kikkerbeetverbond:** oa Kikkerbeet, Drijvend fonteinkruid, Brede waterpest, Grof hoornblad, Smalle waterpest, Aarvederkruid, Stijve waterranonkel, Kransvederkruid, Plat fonteinkruid, Puntig fonteinkruid, Schedefonteinkruid, Krabbenscheer, Groot blaasjeskruid.

5.1.2 Verbeteren bestand leefgebied bestaande populatie Landgoed Oostbroek

Om de staat van instandhouding binnen de gemeente te borgen, wordt leefgebied van een bestaande populatie binnen de regio verbeterd. Zo kan deze populatie groeien. Het gaat om locatie 8 in figuur 4.2. Een groter leefgebied is minder gevoelig voor versturende factoren zoals droogte en/of ingrepen ten behoeve van beheer. De huidige populatie bevindt zich in enkele watergangen op Landgoed Oostbroek. De populatie leeft op poldervaaggronden gedeeltelijk drechtvaaggrond. Volgens de provinciale kwelkaart betreft dit een inziingsgebied. De (soms massale) aanwezigheid van waterviolier en holpijp duidt echter op aanwezigheid van kwel; dit blijkt ook uit de sterk oranje kleuring van de sloten in de weilanden van diergeneeskunde direct ten zuiden van Oostbroek.

Figuur 4.2 Verspreiding grote modderkruiper rond Utrecht aan de hand van eDNA onderzoek in april 2020 (Bureau Waardenburg 2020). De rode stip betreft Polder Strijkviertel.

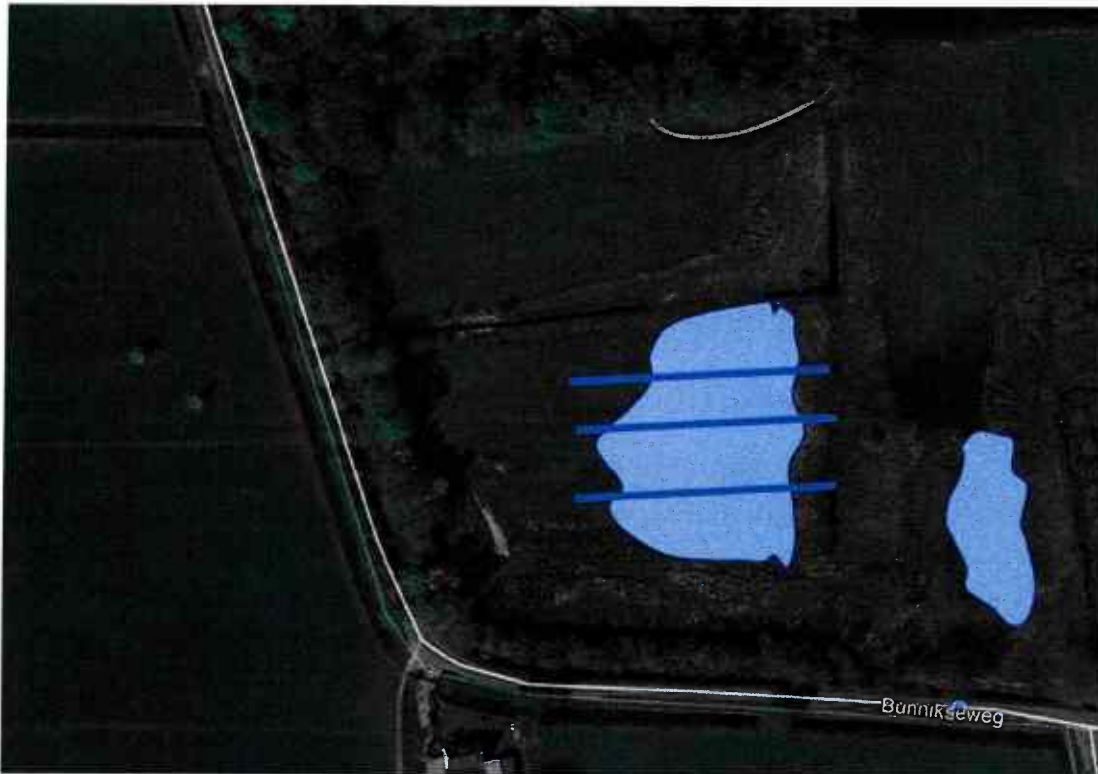
Het bestaande leefgebied wordt met enkele watergangen uitgebreid. Ook wordt voorzien in plasdrasoevers om het voortplantingshabitat te verbeteren en uit te breiden. Figuur 5.4 betreft een globale schets voor de beoogde uitbreiding van geschikt leefgebied voor grote modderkruiper. De maatregel omvat het aanleggen van ongeveer 6.000 m² moeras en 500 meter sloot en greppel. De zuidwesthoek van Oostbroek is het gebied met de hoogste grondwaterstand. Delen van de graslanden staan in het voorjaar beperkt onder water. Met het aanleggen van nieuwe sloten en plasdras/moeras kan extra leefgebied voor de grote modderkruiper worden gerealiseerd. Dit gebied staat in open verbinding met de randsloot, waarvan het voorkomen van grote modderkruiper bekend is.

Het landgoed is in eigendom van het Utrechts Landschap. Zij staan open voor medewerking en hebben aangegeven maatregelen te willen uitvoeren op hun percelen ter versterking van het leefgebied van de grote modderkruiper.

Toekomstig beheer

Voor het toekomstig beheer van de compensatiesloten gelden de volgende aanbevelingen:

- Uitsluitend baggeren van augustus tot en met november. Zowel jongen als adulten zijn dan nog actief en hebben de mogelijkheid om te vluchten
- Gefaseerd baggeren of schonen. Verschillende fasen van verlanding en hiermee geschikt leefgebied blijven behouden
- Kleinschalig / handmatig baggeren of schonen. De oeverzones blijven dan intact als leefgebied de grote modderkruiper
- Bagger of maaisel controleren op aanwezigheid van grote modderkruipers, zodat aanwezige exemplaren weer teruggewooid kunnen worden

Figuur 5.4 Schets voor de inrichting ten behoeve van uitbreiding van een bestaande populatie op Landgoed Oostbroek. Zie locatie 8 in figuur 4.2 voor de locatie ten opzichte van het plangebied in Strijkviertel.

5.1.3 Creëren van nieuw leefgebied Thematervelden

Thematervelden is op basis van kenmerken bodem (poldervaaggrond) en ligging in stroomgebied Oude Rijn geschikt bevonden als leefgebied voor grote modderkruiper. Uit figuur 4.2 blijkt dat de aanwezigheid van grote modderkruipers op locatie 15 en 16 op basis van recente DNA onderzoek in 2020 is uitgesloten.

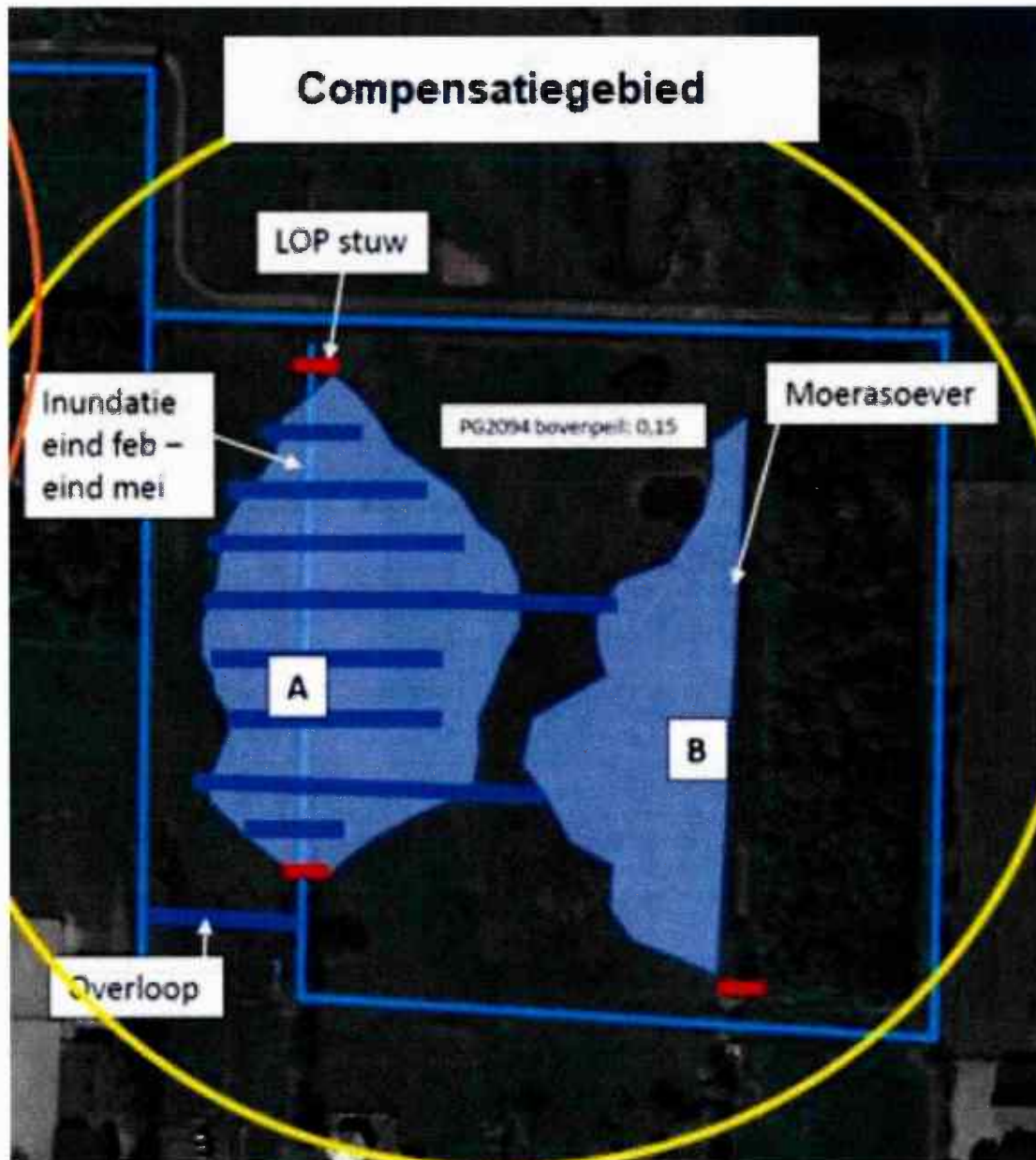
Dit onderzoek is in 2021 herhaald, waarbij de onderzoeksinspanning is verhoogd. De aanwezigheid van grote modderkruiper is met zekerheid uitgesloten (Roemaat & Rook, 2021).

Dit activiteitenplan richt zich mede op kwalitatieve compensatie en niet strikt op kwantiteit aan leefgebied aan de hand van strekkende meters watergang. Figuur 5.5 t/m 5.7 betreft globale schetsen voor het creëren van geschikt leefgebied voor grote modderkruiper. Het perceel is in eigendom van de gemeente Utrecht. Er is 2.100 meter sloot aanwezig in de huidige situatie. Het plan bestaat uit het aanleggen van natuurvriendelijke oevers langs bestaande watergangen, het graven van nieuwe watergangen en realiseren van plas-dras situaties voor het verlagen van het maaiveld. Er lijkt ruimte voor 1.000 meter sloot en 10.000 m² plas-dras / moeras met een ontgravingsdiepte van ongeveer 20 cm.

Grote modderkruiper lijkt in stroomgebied Rijn de voorkeur te hebben voor poldervaaggronden (donkergroen in figuur 5.8) en overgang daarvan naar nesvaaggronden (blauwgroen in figuur 5.8). Het betreft twee verschillende peilgebieden, in beide gebieden worden maatregelen getroffen ter verbetering van het leefgebied. Er worden nieuwe watergangen met natuurvriendelijke oevers gegraven en plas-dras situaties gecreëerd. De watergangen staan in verbinding met westelijk gelegen natuurgebieden van Natuurmonumenten; in overleg met Natuurmonumenten is misschien op termijn uitbreiding mogelijk. In het gebied moet een compensatiegebied ontstaan met een hoge dichtheid aan sloten en ondiep moeras. Voor het compensatiegebied gelden de volgende inrichtingseisen:

- Het compensatiegebied omvat leefgebied voor grote modderkruiper in de vorm van geschikte sloten en ondiep moeras
- Hierbij worden zoveel mogelijk bestaande, voor grote modderkruiper geschikte, sloten behouden en geïntegreerd in het compensatiegebied
- Aan beide zijden van de compensatiesloten worden plas-dras voortplantingsgebieden gecreëerd door het bestaande maaiveld te verlagen

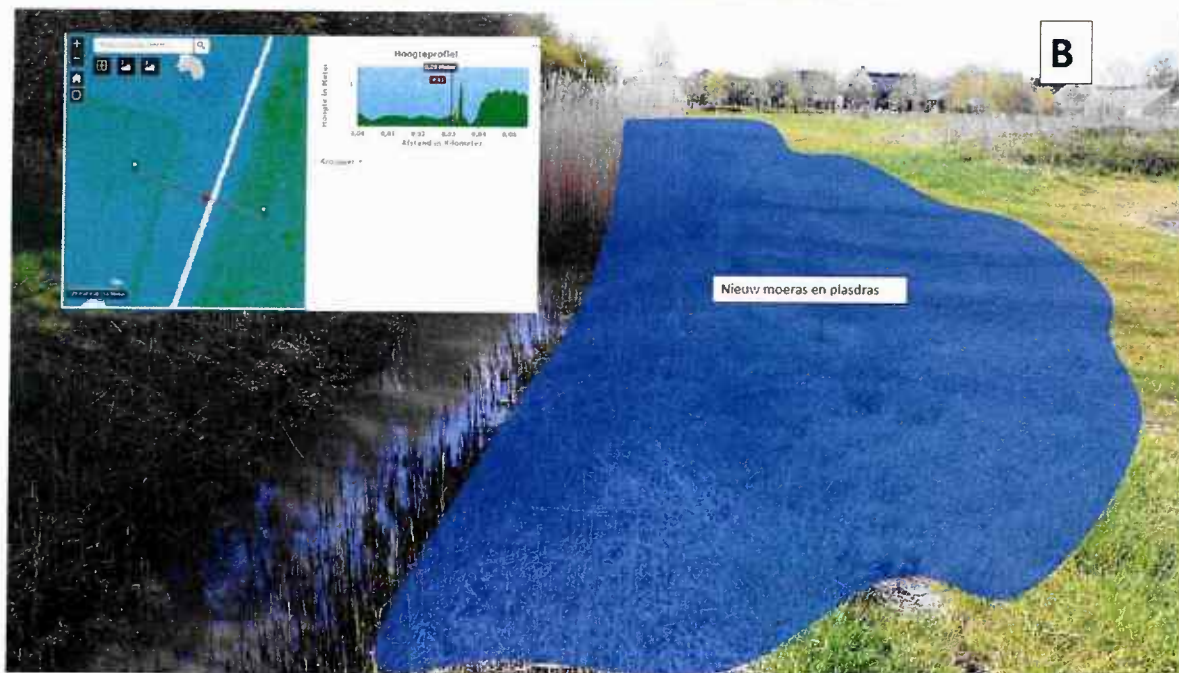
- Het compensatiegebied beschikt over een eigen regelwerk voor het waterpeil. Het waterpeil in het compensatiegebied moet apart van het waterpeil van de rest van de polder geregeld kunnen worden. Als het waterpeil te diep uitzakt en droogval dreigt, dient via een regelwerk water d.m.v. een pomp of windmolen ingelaten te kunnen worden om het gebied van een minimaal waterpeil te voorzien
- De sloten in het compensatiegebied hebben geen waterafvoerende functie, in overeenstemming met de legger van het waterschap. Het is namelijk van belang dat de sloten niet met grote regelmaat, maar juist extensief geschoond worden
- In de nieuw gegraven sloten worden vegetatiestructuren (kraggen, waterplanten) en bagger uit bestaande sloten ingebracht om de ontwikkeling tot geschikt habitat voor grote modderkruiper te bevorderen. Dit gebeurt voorafgaand aan het groeiseizoen (Ravon, 2021)

Figuur 5.5 Beoogde inrichting compensatiegebied Thematervelden. Zie figuur 5.6 en 5.7 voor een impressie van locatie A en locatie B.

Figuur 5.6 Impressie beoogde inrichting compensatiegebied fase 1, locatie A in figuur 5.5.

Figuur 5.7 Impressie beoogde inrichting compensatiegebied fase 1, locatie B in figuur 5.5.

Figuur 5.8 Compensatiegebied voor grote modderkruiper in Nieuwegein t.o.v. bodemtypen (Ravon, 2021).

5.2 Vangen en verplaatsen naar permanent alternatief leefgebied

Voorafgaand aan het dempen van watergangen in het plangebied moeten exemplaren worden gevangen en overgeplaatst naar nieuw leefgebied bij Thematervelden uitgezet. Voorwaarden voor vangen en verplaatsen zijn:

- De werkzaamheden worden fasegewijs uitgevoerd. Dat wil zeggen dat het dempen van sloten in fases zal gebeuren. Dit betekent dat dit niet leidt tot plotselinge aantasting van het complete leefgebied van de grote modderkruiper. Samen met de ontwikkeling van de compensatiegebieden leidt dit ertoe dat grote modderkruiper in een fase van enkele jaren langzaam verplaatst wordt naar compensatiegebied
- De periode september en oktober (BIJ12, 2021) is de meest gunstige periode voor uitvoering van de werkzaamheden
- Gedurende de winterperiode worden de werkzaamheden aan watergangen uitsluitend uitgevoerd in een vorstvrije periode en nadat bekend is waar de vissen zich ophouden (te bepalen door een modderkruiperdeskundige)
- Bij demping van watergangen wordt de sloot eerst leeggevist. De afgevangen vissen worden vervolgens (direct) verplaatst naar het compensatiegebied in de directe omgeving van het plangebied
- Te dempen watergangen worden ingedeeld in compartimenten. De lengte kan uiteenlopen van 50 tot 100 meter en de ecooloog bepaalt de exacte lengte voorafgaand aan de werkzaamheden. Voor het aanbrengen van de compartimentering, wordt eerst ter plaatse al de bagger verwijderd en op de kant gezet. Eventuele fauna wordt verzameld en ondergebracht in een verzamelbak
- De waterstand in de compartimenten wordt vervolgens verlaagd tot ongeveer 10 centimeter, met behulp van een pomp, waarvan de zuigmond is voorzien van gaas of net met een geschikte maaswijdte. Hiermee wordt voorkomen dat vissen en/of amfibieën worden opgezogen
- De bagger wordt uit de compartimenten gehaald en uitgespreid over de oever tot een laagdikte van maximaal 15 centimeter. De bagger wordt direct gecontroleerd, door een ter zake kundige, op de aanwezigheid van grote modderkruiper. Exemplaren worden, na eventueel een kort verblijf in opvangbakken, overgezet naar geschikt habitat in de nieuw gegraven watergangen, of watergangen waar geen werkzaamheden (meer) in plaatsvinden
- Binnen drie dagen na het verwijderen van de bagger worden de compartimenten voortstuwend gedempt in de richting een te behouden deel van de watergang
- De luchttemperatuur dient boven het vriespunt te liggen en er dient geen ijs aanwezig te zijn in de watergang. De

watertemperatuur dient beneden de 25 °C te zijn

- Bij het afvangen en verplaatsen van grote modderkruiper worden aantallen en locaties van afgevangen exemplaren vastgelegd. Deze worden gedocumenteerd door de uitvoerder. Ook wordt de watertemperatuur bij werkzaamheden aan watergangen dagelijks gemeten en genoteerd. Deze formulieren worden in het geval van een inspectie door een handhavende instantie direct overgedragen te kunnen worden.

(Bron: "Activiteitenplan grote modderkruiper Strijkviertel Utrecht" door Tauw van 23 december 2021")